

ningsproblemer. Det skyldes ikke mindst, at materiale, der på indsamlingstidspunktet har været frit tilgængeligt, efterfølgende kan blive underlagt rettighedsmæssige restriktioner. Som eksempel kan nævnes dagbladenes online-nyhedstjenester, hvor nyhedsartiklerne de første dage er frit tilgængelige på dagbladenes hjemmesider, hvorefter artiklerne placeres i et arkiv, der er genstand for en selvstændig kommerciel udnyttelse i form af abonnements tjenester. Tilgængeliggørelse af sådanne nyhedsartikler på alle landets biblioteker ville indebære udhuling af dagbladenes kommercielle interesser.

Kulturministeriet finder det endvidere for vidtgående at give adgang til, at pligtafleveret internetmateriale stilles til rådighed på alle folkebiblioteker, forskningsbiblioteker m.v. Når der sker en høstning af internethjemmesider på grundlag af pligtafleveringsloven, er der risiko for, at der også sker en høstning og bevaring af hjemmesider, som indeholder ulovligt materiale, fx ophavsretskrænkende materiale. Hvis der var adgang til at overføre materialet fra pligtafleveringsinstitutionerne til andre biblioteker, ville der være en potentiel risiko for udbredelse af ulovligt materiale.

Hertil kommer, at det er de færreste biblioteksbrugere, som har en interesse i historiske udgaver af internettet. De fleste brugere vil alene have behov for at få adgang til internettet i den fremtræden, det har på det tidspunkt, hvor brugerne konsulterer de nuværende hjemmesider, der tillige ofte indeholder ældre materiale.

Det er derfor Kulturministeriets opfattelse, at den ophavsretlige hjemmel til tilgængeliggørelse af pligtafleveret internetmateriale bør være mere begrænset end foreslået i udredningen. Spørgsmålet kan genovervejes inden for en kortere årrække, når der er gjort erfaringer med den nye pligtafleveringslov. § 19, stk. 4, i pligtafleveringslovforslaget indeholder hjemmel til administrativt at fastsætte begrænsninger i tilgængeliggørelsen af pligtafleveringsmateriale, fx under hensyn til bestemmelserne i persondataloven.

På den baggrund foreslås det, at pligtafleveret materiale, herunder internetmateriale, kan gøres tilgængelige for enkelte personer ad gangen på pligtafleveringsinstitutionerne. Hermed åbnes der mulighed for, at fx internetmateriale kan stilles til rådighed for brugerne ved hjælp af terminaler opstillet på pligtafleveringsinstitutionerne.

Bestemmelsen om brug på stedet foreslås af redaktionelle grunde overført fra § 21, stk. 3, til en ny § 16 a.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 (§ 16 a, stk. 1 og 2).

3. Gengivelse af kunstværker

3.1. Gældende ret

Efter ophavsretslovens § 24, stk. 1, må kunstværker, der indgår i en samling, eller som udstilles eller udbydes til salg, gengives i kataloger over samlingen og i meddelelser om udstilling eller salg. Med udtrykket katalog forstås en publikation i fysisk form, hvilket udelukker brug på internettet. Det kræver således samtykke fra ophavsmanden at stille kunstværker til rådighed om demand på internethjemmesider m.v.

Ifølge infosoc-direktivets art. 5, stk. 3, litra j, er det tilladt at gengive kunstværker med det formål at give meddelelse om en offentlig udstilling eller salg af kunstværker i den udstrækning, der er nødvendigt for at promotere begivenheden, men ikke i forbindelse med nogen anden kommerciel anvendelse.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med direktivets art. 5, stk. 5, der indeholder den såkaldte tretrin-test, som samtlige direktivets undtagelsesbestemmelser i art. 5 er undergivet. Ifølge tretrin-testen må undtagelser fra ophavsmandens eneret kun anvendes i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af værket eller andre frembringelser og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshaverens legitime interesser. Det følger af præambelbetragtning nr. 44, at der skal udvises en særlig påpasselighed og tilbageholdenhed, når det gælder undtagelser fra ophavsmandenes enerettigheder på det digitale område.

3.2. Baggrund for forslaget

På baggrund af en henvendelse fra Foreningen af Danske Kunstmuseer (FDK) igangsatte kulturministeren i begyndelsen af 2003 en møderække mellem museerne og Copy-Dan Billedkunst. Formålet med møderækken var at identificere de ophavsretlige problemer, som museerne støder på i forbindelse med deres informations- og formidlingsvirksomhed.

Museerne har bl.a. peget på, at det er forbundet med betydelige problemer at gengive kunstværker fra deres samlinger på internettet. Museerne har endvidere fremsat ønske om, at museer omfattes af bestemmelsen i ophavsretslovens § 21, stk. 3, hvorefter enkeltpersoner i dag har mulighed for på stedet at benytte bibliotekernes computere m.v. til at gennemse og studere offentliggjorte værker; museerne ønsker på lige fod med bibliotekerne at kunne stille deres samlinger til rådighed for publikum på stedet ved hjælp af elektroniske infostandere og lignende.

Drøftelserne mellem FDK og Copy-Dan Billedkunst er resulteret i, at der mellem parterne er opnået enighed om en aftale om vederlag og vilkår for gengi-